Анотація

У статті розглядаються особливості концепції минулого Наталени Королеви, яке вона репрезентує як специфічне продовження давно минулого, а сучасність, в свою чергу, як продовження минулого. Концепція минулого Королеви – це перш за все людина, яка шукає Істину та Віру.

Ключові слова: минуле, історичне оповідання, концепція минулого, християнська модель світу, легенда, міф, абстрактно-легендарний світ героїв, Істина, Віра, Любов, Страх, Самотність, Смерть.

Аннотация

В статье рассматриваются особенности концепции прошлого Наталены Королевы, которое она репрезентует как специфическое продолжение давно прошедшего, а современность, в свою очередь, как продолжение прошлого. Концепция прошлого Королевы – это прежде человек, который ищет Истину и Веру.

Ключевые слова: прошлое, историческое повествование, концепция прошлого, христианская модель мира, легенда, миф, абстрактно-легендарный мир героев, Истина, Вера, Любовь, Страх, Одиночество, Смерть.

Summary

In the article the peculiarities of Natalena Koroleva's conception of past, which she represents as a specific continuation of far past time and the present, embodied as a continuation of the past are considered. The author points out that Natalena Koroleva's conception of past was incarnated in person, who searches for Truth and Belief.

Keywords: past, historical narration, conception of past, Christian model of the world, legend, myth, the abstract – legendary world of heroes, Truth, Belief, Love, Fear, Loneliness, Death.

УДК 82–1:821.161.2

Анісімова Н. П.,
доктор філологічних наук,
Бердянський державний
педагогічний університет

ПІЗНІЙ ПОЕТИЧНИЙ МОДЕРНІЗМ ЯК ЕСТЕТИЧНИЙ ФЕНОМЕН

Засадничою у розумінні пізнього поетичного модернізму є думка про безперервний еволюційний рух естетичних явищ. Ідея незавершеності різних хвиль у розвитку модернізму доповнюється концепцією "незужитості модерністської художньої практики в українській літературі". Як слушно наголосив Д. Затонський, "…модернізм – система динамічна, котра перебуває у безперервному русі і постійно змінюється" [7, 3]. Кожен наступний етап у розвитку модернізму, попри його значущість і вивершеність, давав могутні імпульси для чергових хвиль і сплесків його функціонування. "Таким чином, модернізм – відкрита система, що містить у собі різнорідні первні, але об'єднана загальним прагненням до руху, розвитку, трансформації, саморуйнування та самовідтворення, а з іншого боку – протистоянням будь-якій канонізації та догматизму" [10, 343].

В українському літературознавстві проблема функціонування пізньо-модерністського поетичного дискурсу, репрезентованого творчістю представників

покоління 80-х рр. ХХ ст. (Ю. Андруховича, Ю. Буряка, В. Герасим'юка, С. Короненко, І. Малковича, П. Мідянки, І. Римарука та ін.) належить до явищ малодосліджених. Наприкінці ХХ століття генерація, яка постала на руїнах радянської імперії, виробила власну мистецьку філософію, естетичну модель літературного розвитку, що вимагає свого ґрунтовного прочитання та наукового осмислення.

Важливою для дослідження естетичної платформи пізнього модернізму є проведення порівняльного аналізу між різними "хвилями" у розвитку модернізму. Витоки філософсько-світоглядних засад поетичного покоління 80-х слід шукати у добу раннього модернізму. На рубежі XIX–XX ст. вони сформувалися під впливом теорій мислителів епохи Модерну – А. Шопенґауера, Ф. Ніцше, А. Бергсона, З. Фройда, Ж. П. Сартра, А. Камю, М. Гайдеґґера, Е. Гуссерля, Х. Ортеги-і-Гасета, які у тій чи іншій мірі виявилися і в творчості представників пізнього поетичного модернізму.

Німецький філософ А. Шопенґауер у працях "Під завісою істини", "По той бік добра і зла" заперечив об'єктивне пізнання, піддавав сумніву можливості людського розуму та позбавляв буття людини логіки та цілеспрямованості [див.: 17, 375]. Філософ відстоював істину, сутність якої в тому, що людина у своїй діяльності здебільшого керується суб'єктивними уявленнями, а не раціональними мотивами.

Визначальною рисою поетики покоління 80-х є шопенґауерівська ідея суб'єктивності у сприйнятті дійсності, творення суверенного світу, підвладного не раціональним законам, а законам поетичного мислення. Суб'єктивність суперечила засадам соцреалізму, який пропагував нівелювання творчої індивідуальності митця, натомість культивуючи так зване "колективістичне мислення", проти якого постало молоде покоління поетів 80-х. Творчим пошукам поетичного покоління 80-х років були близькі й ідеї відомих митців-модерністів Т. С. Еліота, П. Валері, С. Мелларме та ін. Зокрема, Т. С. Еліот вважав, що поет повинен писати вірші так, як актор грає роль: "обмежити своє особисте "я", абстрагуватися від усякої зацікавленості стосовно художньої реальності. Свідомість поета повинна набути ознак медіума, бути пасивною і підкорятися художній реальності, а не впливати на неї" [див.: 16, 36]. Відтак суб'єктивність стає визначальною рисою художньої свідомості на всіх етапах розвитку українського модернізму.

Оскільки ранній і пізній періоди модернізму сформувалися у переломні етапи суспільного і культурного життя нації, їх єднає загострений трагізм світовідчуття, "стан психічної, історичної і політичної межовості, екстремальності, що пов'язано з відчуттям сучасності з її тривожністю, політичним неладом, апокаліптичними жахами" [15, 42]. У поезії покоління 80-х ці відчуття спричинили активізацію, з одного боку, екзистенціалістського дискурсу, а з іншого, – сприяли посиленню есхатологічних мотивів та образів, які давали можливість виразити особливості світобачення людини у постчорнобильську добу. Мотиви "кінця

історії" визначають ідейно-емоційну тональність поезії В. Герасим'юка, О. Забужко, І. Римарука.

Варто заперечити досліднику американського мистецтва Б. Шумиловичу, який називає суб'єктивність специфічною рисою пізнього модернізму [див.: 18, 238]. Наголосимо, що суб'єктивність як визначальна риса модерної поетики у сприйнятті дійсності та творенні суверенного світу, характерна і для раннього модернізму (О. Олесь, М. Вороний).

Об'єднуючим чинником між двома "хвилями" модернізму є й естетичний імператив: у поезії покоління 80-х років утверджувався пріоритет краси, мистецького над заангажованим, відбувалася маргіналізація ідеології, що все разом і дало поштовх бурхливому розвитку "чистої" поезії, позбавленої кон'юктурних впливів. У цьому відношенні можна проводити паралелі між поетикою "вісімдесятників" і окремими митцями зрілого модернізму – Б.-І. Антоничем, В. Свідзінським, які теж сповідували ідеї творення поезії поза межами політики та ідеології, культивували красу як "самодостатню етичну та естетичну вартість" [12, 96]. Естетизм як засаднича риса поетичного мислення зумовлює "елітарність (чи інтелектуалізм), новизну (makeitnew) й експеримент, <…> тяжіння до високої культури (Ніцше), принцип мистецтва для мистецтва та богемність" [3, 34].

Подібність раннього і пізнього періодів модернізму виявляється й у схильності до езотеричного письма, густої символістської образності [див.: 6, 23]. Езотеричний зміст притаманний і поезії представників покоління 80-их – Ю. Буряка, В. Герасим'юка, О. Забужко, І. Малковича, П. Мідянки, І. Римарука та ін. Започаткована ця традиція ще в творчості поетів Київської школи. Втеча у внутрішні світи поетичного слова стала для покоління 80-х не тільки засобом відмежування від ідеології, але й важливим інструментом розбудови суверенного художнього часопростору, занурення у космічні глибини прихованих смислів художнього образу.

Єднає обидва періоди модернізму і "особлива увага до суґестивної природи слова. <…> Як наголосила Т. Гундорова, у модерністському дискурсі особлива роль переносилася на суґестивність, гру зображення" [6, 23, 46]. Поети покоління 80-х, уникаючи раціонального підходу до дійсності, прагнули творити альтернативну художню реальність, ґрунтом якої є гра, травестіювання, пародія, а в цілому – театралізований підхід в осмисленні складних проблем буття людини у світі. Театралізація художньої свідомості стає визначальною рисою творчості багатьох поетів (Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Малковича, О. Лишеги, В. Неборака та ін.), засвідчивши прагнення митців до моделювання суверенного поетичного світу, у якому діють свої, естетичні закони.

Є риси, які споріднюють модерну лірику на усіх етапах еволюції українського модернізму. Маємо на увазі тяжіння модернізму до ірраціонального, яка "збережеться й надалі в еволюційному русі літературного процесу, а її поступове нівелювання соцреалізмом означатиме поступову поразку "проекту модерну"" [11, 213]. Ірраціоналізм, в основі якого ірреальний принцип відтворення дійсності, був штучно витіснений із сфери художнього мислення у

радянській літературі, повернення його у вітчизняну поезію розпочали поети Нью-Йоркської групи, Київської школи, а за ними – і поетичне покоління 80-х. Варто наголосити, що активізація ірраціонального начала в літературі модернізму є виявом художнього трансформування філософських концепцій Ф. Шеллінга, А. Шопенґауера, Ф. Ніцше, А. Бергсона, О. Вайльда, що мали колосальний вплив на все ХХ ст., у тому числі – і на поезію пізнього модернізму. Поезія В. Герасим'юка, І. Римарука, О. Забужко дає чимало прикладів ірраціонального підходу в художньому моделюванні дійсності. Окремі поетичні тексти поетів можна проінтерпретувати тільки з позицій ірраціональної герменевтики ("Київська повість" В. Герасим'юка, "Самогубче дерево" О. Забужко, "Бермудський трикутник" І. Римарука тощо).

Водночас пізньомодерністський дискурс покоління 80-х має свою специфіку у порівнянні з раннім модернізмом поч. ХХ ст. Відмінність простежується передусім у ставленні до національної традиції. Ранній модернізм "заявляв про себе насамперед як про явище маргінальне щодо усталеної традиції, навіть антитрадиційне" [6, 17]. Для пізньої фази його розвитку, навпаки, характерною є особлива увага до традиції, фольклорних джерел, міфології, які ставали могутнім підмурівком у заповненні ідеологічних лакун, утворених унаслідок кризи соцреалістичної естетики. Національний чинник мав велике значення у формуванні українського модернізму – і раннього, і пізнього, однак його слід пов'язувати з піднесенням національно-визвольного руху, що був актуальним і на початку ХХ ст., і у 1980-ті роки. Попри посилену увагу до національної традиції, у пізньомодерністському поетичному дискурсі спостерігається подвійний процес, акцентований Я. Голобородьком: "Модерн протистоїть стереотипності й спрощеності, але узгоджується з традицією, формуючи такі поняття, як "традиції модерну" та "модерн традиції"" [5, 84].

Певні паралелі можна провести між пізнім і зрілим ("високим") українськими модернізмами. За слушними спостереженнями Ю. Ковалiва, у творчому доробку поетів покоління 80-х "простежуються і спадкоємні генетичні лінії від фольклорної практики, раннього П. Тичини, М. Бажана, Б.-І. Антонича, І. Драча, М. Вінграновського, а також А. Рембо, Г. Аполлінера, Ж. Превера та інших майстрів світової лірики" [9, 107].

У творчості представників "високого" модернізму 20–30-х рр. відбувалося формування "національного класичного канону" (В. Агеєва), проте цей процес тоді не був завершений через ідеологічні утиски. "Так що знамените зеровське "ad fontes" наприкінці віку знову стало більш ніж злободенним. Пошук джерел вів таки до початку століття, до незасвоєного досвіду вітчизняного модернізму" [1, 44].

Найважливіша риса, яка дозволяє здійснювати певні типологічні зіставлення між зрілим і пізнім періодами модернізму, пов'язана передусім з явищем синтезу, про яке досить ґрунтовно писав Д. Наливайко. На думку ученого, і "ранній" і "пізній" модернізми здійснили перехід до модерністської поетики синтезу, присутності буття сучасного світу в його складності й розмаїтості. Цей перехід до принципово нових установок "поетики синтезу"

найвиразніше проявився в поезії модернізму – пізнього Рільке й Аполлінера, Еліота, Паунда, Пастернака та інших поетів [13, 45–46].

Пізній український поетичний модернізм 80-х увібрав у себе явища синтезу, виразно демонструючи неможливість чіткого розмежування за стильовими уподобаннями. Наразі представників цього покоління не можна класифікувати за конкретними стильовими течіями, позаяк стиль кожного поета є синтезом різних напрямів модернізму. Наголошуючи на великій кількості течій, шкіл, індивідуальних явищ у модерністській літературі, "які не зводяться до художньо-стильового знаменника", Д. Наливайко доходить висновку: "Але тут впадає у вічі такий парадокс модернізму: за всієї численності власне модерністських й авангардистських течій творчість його великих митців відбувалась здебільшого поза цими течіями, не вкладаючись в жодну з них <…>. Усе це, зрештою, наводить на думку, що в модерністській літературі слід би виділити, скажемо умовно, фундаментальний модернізм, який існує поза чи над цими течіями й школами, втілюючи у собі його фундаментальні моделі й інтенції, не дуже підвладні тій "діалектиці нового"" [13, 46]. До фундаментального модернізму вчений відносить передусім вершинні явища модерністської літератури, зокрема творчість Кафки, Джойса, Пруста, Музіля Броха, Т. Манна, Дебліна, Бенна, В. Вулф, Лоуренса, Еліота, Паунда, Фолкнера, Клоделя, Жіда, Сен-Жон Перса, Піранделло та ін.

Лірику поетичного покоління 80-х років проблематично віднести до явищ фундаментального модернізму. Хоча у творчості його представників і спостерігаються ознаки "того глибинного естетико-художнього перевороту, який відбувався наприкінці XIX – у першій половині XX ст." [13, 46], все ж таки він виник як своєрідна світоглядна та художньо-естетична реакція на поглиблення духовної кризи суспільства, за застій у соцреалістичному культурному просторі. При цьому пізній модернізм заперечує можливості попередньої культурної епохи протистояти руйнівним силам, що породжує різкий, а іноді й войовничий антитрадиціоналізм модернізму.

Об'єднуючий чинник між зрілим і пізнім модернізмами вбачається передусім у тяжінні митців до основних засад екзистенціалістської філософії, які поети "перехідної доби" засвоїли від своїх попередників – Є. Плужника, Т. Осьмачки, В. Свідзінського, а згодом – і від поетів-модерністів Нью-Йоркської групи, Київської школи. Оскільки у 80-ті роки в українській поезії чітко означилася тенденція до деполітизації лірики, ігнорування ідеологічних настанов влади, виникла гостра потреба заповнити світоглядний вакуум, що виник після дискредитації соцреалізму. Домінантним дискурсом у творчості поетичного покоління 80-х став екзистенціалізм, що прийшов на зміну соцреалізмові і сформував філософське підґрунтя творчості. У ліриці посилюється особистісне начало, актуалізуються онтологічні й екзистенційні мотиви [8, 10–63]. Визначальні ідеї праць М. Гайдеґґера ("Час і буття"), Ж.-П. Сартра ("Екзистенціалізм – це гуманізм"), А. Камю ("Міф про Сізіфа. Есе про абсурд") та ін. знайшли яскраве художнє вираження у текстах поетів 1980-х. Роздуми західноєвропейських мислителів про трагедію і крах

традиційного гуманізму, історичний тупик, у якому опинилося людство, складний та суперечливий характер спілкування індивіда з навколишнім світом, її відчуженість від світу змусили представників пізнього поетичного модернізму звернутися до філософії екзистенціалізму, переглянувши погляди на дійсність і місце людини в ньому.

Поетичні тексти представників покоління 80-х перейняті художньо трансформованими екзистенціалами (абсурдність світу, відчуження особистості в суспільстві, самотність та приреченість людини, її одинокість, маргінальність та загубленість у посттоталітарному просторі тощо). Точки перетину між зрілим і пізнім модернізмами убачаються і в подібній мотивації звернення до екзистенціалізму. Так, представники Ренесансу 1920-х років. (Є. Плужник, Т. Осьмачка, В. Свідзінський) занурилися у світ філософії екзистенціалізму, ідеї якої давали духовний порятунок від деспотизму тоталітарної системи. Поетичне покоління 80-х так само дискурс філософії існування відмежовувалося і від державних ідеологічних структур, і від тиску соцреалізму. Основними пріоритетами у поезії стають вічні цінності, проголошені неокласиками у 1920-ті роки: сенс життя і творчості; природа, людина і всесвіт; кохання і мистецтво; урбанізація і природа тощо. Людина у поетичних текстах покоління 80-х розглядається як самодостатня складова макрокосму, що було потужним відгомоном гуманістичної хвилі творчості шістдесятників.

Поетичне покоління 80-х зближує із поетами-модерністами 20-х років (Б.-І. Антоничем, В. Свідзінським) ідея відродження духовності, національних первнів. На цьому акцентував М. Ткачук [14, 180] і Н. Білоцерківець, яка зазначила: “Те, що відбувалося в 80-х, можна порівняти з 20-ми рр., коли співіснували в мирному змаганні десятки найрізноманітніших формальних і неформальних літературних об’єднань, груп, напрямів, стилів. З’являються перші збірки В. Герасим’юка, І. Римарука, І. Малковича, повертаються представники "втраченого покоління" – В. Кордун, та М. Воробйов. То була поезія національних глибин, фольклорно-міфологічних, язичницьких основ народної свідомості, "замовляння"” [2, 43].

Об’єднує модерністські пошуки поетів 20-х і 80-х років ХХ ст. культурництво, чітка настанова на творче засвоєння світової і західноєвропейської культури. Зокрема, у своїх естетичних орієнтирах і уподобаннях поетичне покоління 80-х тяжіє до культуртрегерства неокласиків (М. Драй-Хмари, М. Зерова, Ю. Клена, М. Рильського, П. Филиповича), а згодом – і до культурницького подвижництва шістдесятників (Л. Костенко, І. Драча, Д. Павличка та ін.). Приміром, із-поміж когорти поетів 80-х почерк “книжника” у дусі кращих традицій українського неокласицизму має І. Римарук: він володіє вивершеною стилістичною вправністю письма, світ його поезії сповнений історичними, міфологічними та літературними образами й ремінісценціями. Насичений культурологічний світ лірики яскраво виявився у творчості Ю. Андруховича, Ю. Буряка, Н. Білоцерківець, О. Забужко, І. Малковича, П. Мідянки.

Суттєва відмінність пізнього модернізму 80-х від зрілого модернізму 20-х років убачається в ідеологічній площині. Зрілий модернізм відзначається чіткою ідеологічною визначеністю: естетична свідомість його представників, на думку С. Яковенка, "повертається в бік колективізму – чи то йдеться про ніцшеанський міф про Діоніса, чи сорелівський міф соціальних революцій" [19, 61]. Представники пізнього поетичного модернізму, навпаки, проголосили свою антиідеологічність, категоричне неприйняття будь-яких канонів та приписів. Саме тут можна побачити точки перетину з поетами Нью-Йоркської групи, які рішуче відмежувалися від заангажованості та суспільної проблематики.

Отже, характерним виявом пізньомодерністського дискурсу поетичного покоління 80-х років ХХ ст. стало прагнення протиставити культивованій соцреалізмом правдоподібності життя вибудовану творчою уявою митця так звану "нову художню реальність". Необхідність "втекти" від "романтики буднів" радянської доби у дійсність іншу, зумовлену іншими, особливими законами стала важливою причиною художньо-естетичних пошуків в українській поезії 80-х років ХХ ст. Суб'єктивізм, ірраціоналізм, сугестивність, езотеризм, естетизм, актуалізація ідей та проблем екзистенціальної філософії – усі ці параметри споріднюють пізній поетичний модернізм із попередніми "хвилями" його розвитку. На зміну догмам і канонам соцреалізму у віршових текстах поетичного покоління 80-х чітко означуються модерністські тенденції, у яких угадуються синтезовані риси раннього і зрілого модернізму. Водночас нові явища засвідчили неухильний рух української поезії до входження у європейський і світовий культурний простори. Сприймаючи і творчо засвоюючи художні здобутки попередніх фаз модернізму, представники поетичного покоління 80-х продемонстрували і специфічні риси, що засвідчили еволюційний розвиток модернізму.

Література

1. Агеєва В. Апологія модерну : обрис ХХ віку : [статті та есеї] / В. Агеєва. – К. : Грані-Т, 2011. – 408 с.
2. Білоцерківець Н. Бу-Ба-Бу та ін. : український літературний авангард / Н. Білоцерківець // Слово і час. – 1991. – № 1. – С. 42–44.
3. Бойчук Б. Невивчений український модернізм / Б. Бойчук // Критика. – 2010. – № 1–2. – С. 34–35.
4. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну / Ю. Габермас ; [пер. з нім. та комент. В. М. Купліна]. – К. : Четверта хвиля, 2001. – 424 с.
5. Голобородько Я. Контури онтології модернізму / Я. Голобородько // Слово і час. – 2003. – № 5. – С. 83–85.
6. Гундорова Т. Проявлення Слова : дискурсія раннього українського модернізму / Т. Гундорова. – 2-ге, переробл. та доповн. – К.: Вид-во "Часопис "Критика"". – 2009. – 447 с.
7. Затонский Д. В. Реализм и модернизм – проблематика противостояния / Д. Затонский, В. Оленева // Борьба методов и направлений в литературах современного Запада. – К. : Наукова думка, 1986. – С. 3–41.
8. Ільницький М. М. Багатогранність єдності : проблемно-стильові тенденції сучасної української поезії / М. М. Ільницький. – К. : Дніпро, 1984. – 240 с.

9. Ковалів Ю. З одного джерела / Ю. Ковалів // Діалектика художнього пошуку : літературний процес 60–80-х років / Агєєва В. П., Іванюк С. С., Ковалів Ю. І. та ін. – К. : Наукова думка, 1989. – С. 81–107.
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / [за ред. А. Волкова та ін.]. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
11. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х : портрет в історичному інтер'єрі : [монографія] / Р. Мовчан. – К. : ВД "Стилос", 2008. – 544 с.
12. Моренець В. Сучасна українська лірика : модель жанру / В. Моренець // Сучасність. – 1996. – № 6. – С. 90–100.
13. Наливайко Д. Про співвідношення "декадансу", "модернізму", "авангардизму" / Д. Наливайко // Слово і час. – 1997. – № 11–12. – С. 44–48.
14. Ткачук М. Метафора, що вивертає світ : поезія дев'ятдесятників / М. Ткачук // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – Червень. – С. 176–184.
15. Токмань Г. Цей багатобарвний мистецький світ / Г. Токмань // Дивослово. – 2001. – № 6. – С. 41–45.
16. Чумак Г. Поет як критик : шляхи та рівні реалізації літературознавчої концепції Т. С. Еліота в його поетичній творчості : [монографія] / Г. Чумак. – Тернопіль : Медобори, 2007. – 192 с.
17. Шопенгауер А. Під завісою істини : [зб. творів] / А. Шопенгауер. – Сімферополь : Реноме, 1998. – 496 с.
18. Шумилович Б. Парадигма пізнього модернізму та американське мистецтво 1930–40-х рр. XX ст. / Б. Шумилович // Вісник Львівського ун.-ту. Серія : мистецтво. – 2003. – Вип. 3. – С. 234–248.
19. Яковенко С. Романтики, естети, ніцшеанці : українська та польська літературна критика раннього модернізму / С. Яковенко ; [рец. : О. Астаф'єв, В. Моренець]. – К. : Критика, 2006. – 296 с.

Анотація

У статті розглядаються концептуальні характеристики пізнього поетичного модернізму, представленого творчістю покоління 80-х рр. XX ст. Здійснюється типологічне зіставлення між різними "хвилями" у розвитку модернізму – раннім, зрілим і пізнім.

Ключові слова: поетичний модернізм, суб'єктивізм, естетизм, ірраціоналізм, езотеризм, сугестивність, екзистенціалізм, дискурс.

Аннотация

В статье рассматриваются концептуальные характеристики позднего поэтического модернизма, представленного творчеством поколения 80-х гг. XX века. Осуществляется типологическое сопоставление между разными "волнами" в развитии модернизма – ранним, зрелым и поздним.

Ключевые слова: поэтический модернизм, субъективизм, эстетизм, иррационализм, эзотеризм, суггестивность, экзистенциализм, дискурс.

Summary

The article deals with the conceptual characteristics of the late poetic modernism presented with the creative works of the 1980s generation. The typological comparison has been fulfilled between different "waves" in the development of the early, mature and late modernism.

Keywords: poetic modernism, subjectivism, aestheticism, irrationalism, esoterism, suggestiveness, existentialism, discourse.